

Roman

PAUL
AUSTER

Kış
Günlüğü

5. BASKI

Çeviri: SEÇKİN SELVİ

♥ can
çağdaş

PAUL AUSTER
KIŞ
GÜNLÜĞÜ

Can Çağdaş

Kış Günlüğü, Paul Auster

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi

Winter Journal

© 2011, Paul Auster

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2012

5. basım: Mart 2023, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Seçkin Selvi

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Bilal Sarıteke

Baskı ve cilt: İmak Ofset Basım Yayın Anonim Şti.

Akçaburgaz Mah. 137. SK. No:12

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 71320

ISBN 978-975-07-4586-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

PAUL AUSTER
KIŞ
GÜNLÜĞÜ

ANI

İngilizce aslından çeviren

Seçkin Selvi

♥can

Paul Auster'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Ay Sarayı, 1991

Yalnızlığın Keşfi, 1991

Son Şeyler Ülkesinde, 1992

Şans Müziği, 1993

Kırmızı Defter, 1994

Leviathan, 1994

Yükseklik Korkusu, 1995

Duman - Surat Mosmor, 1998

Timbuktu, 1999

Cebi Delik, 1999

Köşeye Kısırmak, 2000

Yanılsamalar Kitabı, 2002

Kehanet Gecesi, 2004

Cam Kent, 2004

Hayaletler, 2004

Kilitli Oda, 2004

Brooklyn Çılgınlıkları, 2007

Yazı Odasında Yolculuklar, 2007

Duvar Yazısı, 2008

Karanlıktaki Adam, 2008

Lulu Köprüde, 2009

Görünmeyen, 2010

Sunset Park, 2011

Şimdi ve Burada (J.M. Coetzee ile birlikte), 2013

İç Dünyamdan Notlar, 2014

Babamın Tanrı Olduğunu Sandım (editör), 2015

4321, 2017

PAUL AUSTER, 1947 yılında ABD'nin New Jersey eyaletinde, Newark'ta doğdu. Daha 12 yaşındayken, önemli bir çevirmen olan eniştesinin kitaplarını okuyarak edebiyata büyük bir ilgi duymaya başladı. Columbia Üniversitesi'nde Fransız, İngiliz ve İtalyan edebiyatı okuduktan sonra dört yıl kadar Fransa'da yaşadı, Fransız yazarlardan çeviriler yaptı. XX. yüzyıl Fransız şiiri üstüne önemli bir antoloji hazırladı. İlk kez 1987'de *New York Üçlemesi* adlı yapıtıyla büyük ilgi gördü. Daha sonra *Ay Sarayı*, *Kehanet Gecesi*, *Köşeye Kısırmak*, *Son Şeyler Ülkesinde*, *Leviathan*, *Şans Müziği*, *Timbuktu*, *Yanılsamalar Kitabı*, *Yükseklik Korkusu*, *Brooklyn Çılgınlıkları*, *Yazı Odasında Yolculuklar*, *Karanlıktaki Adam* ve *Sunset Park* adlı romanları, *Yalnızlığın Keşfi* adlı anı-romanı, *Kırmızı Defter* adlı öykü kitabı birbirini izledi. Auster, eşi yazar Siri Hustvedt ve iki çocuğuyla birlikte New York, Brooklyn'de oturuyor.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdi. Öğrenimini Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. *Tiyatro 70* ve *Edebiyat 81* dergilerini çıkardı. *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. MGS Merkezi ve Yeditepe Üniversitesi'nde eleştiri dersi verdi. Asaf Çiyiltepe Ödülü, Aydın Üstüntaş ve Çevirmenler Derneği Onur Ödülü alan Selvi, 1957'den başlayarak tiyatro, felsefe, edebiyat dallarında 168 yapıt çevirdi.

Bunun hiç başına gelmeyeceğini, gelemeyeceğini, dünyada bunlardan hiçbirinin başına gelmeyeceği tek kişi olduğunu sanırsın; sonra tıpkı herkese olduğu gibi hepsi teker teker senin de başına gelmeye başlar.

Yataktan kalkıp pencereye giderken soğuk yer döşemesine çıplak ayaklarınla basıyorsun. Altı yaşındasın. Dışarıda kar yağıyor ve arka bahçedeki ağaçların dalları bembeyaz oluyor.

İş işten geçmeden konuş şimdi ve söyleyecek başka hiçbir şey kalmayınca kadar da konuşabilmek umudunu taşı. Ne de olsa zaman azalıyor. Belki de şimdilik hikâyelerini bir yana bırakıp hayatının anımsadığın ilk gününden bugüne kadar bu bedeninin içinde yaşamının nasıl bir duygu olduğunu incelemeye çalışsan iyi olur. Bir duyuşsal veriler katalogu. *Suluk almanın fenomenolojisi* denilebilecek bir çalışma.

On yaşındasın; yazın ortasında hava sıcak, bunaltıcı sıcak, öylesine nemli ve sıkıcı ki arka bahçedeki ağaçların gölgesinde oturduğun halde alnın ter içinde.

* * *

Artık genç olmadığın su götürmez bir gerçek. Tam bir ay sonra altmış dördüne basacaksın; çok ihtiyar sayılmasan da, kimsenin ileri yaşlılık olarak görmeyeceği bir yaşta olsan da, senin yaşına gelmeyi başaramamış olanları düşünmeden edemiyorsun. Bu da hiçbir zaman olamayacak şeylerden biriydi, ama oldu işte.

Geçen haftaki fırtınada yüzüne çarpan rüzgâr. Isırıcı soğğun korkunç acısı ve sen, insanı dayak yemiştten beter eden bu fırtınada hangi akla hizmet edip evden çıktığını merak ederek boş sokaklarda dolaşıyorsun; ama dengeni yitirmemeye çabalarken bile o rüzgârın da bir keyfi, tanıdık sokakların beyaz tipi altında bulanıklaşmasının da verdiği bir neşe var.

Fiziksel hazlar ve fiziksel acılar. En öncelikli ve en önemli olan cinsel hazlar; ama bunun yanı sıra yemek ve içmek, sıcak su dolu bir küvette çırılçiplak yatmak, kaşınan bir yeri kaşımak, aksırmak ve osurmak, yatakta fazladan bir saat kalıp keyif yapmak, ilkbahar sonu ya da yaz başında ılık bir öğleden sonra yüzünü güneşe çevirip sıcaklığın tenine yayılmasını hissetmek gibi hazlar da var. Fiziksel haz duyduğun sayısız olay var; bir ya da birkaç kez haz duymadan geçen tek bir gün bile yok; ama fiziksel acılar hiç kuşkusuz çok daha ısrarcı ve inatçı, gövdenin hemen her yeri zaman zaman ağrıya, sızıya maruz kalıyor. Gözler ve kulaklar, baş ve boyun, omuzlar ve sırt, kollar ve bacaklar, boğaz ve mide, bilekler ve ayaklar; bir keresinde de doktorun kulağa bir tür ortaçağ vebasası gibi gelen “yağ bezesi” teşhisiyle bir hafta boyunca sandalyeye oturmanı engelleyen kışının sol yanağındaki o kocaman çibandan söz etmeye bile gerek yok.

Minik bedeninin, yani üç-dört yaşındayken sana ait olan bedenine yere yakınlığı, ayaklarıyla başın arasındaki mesafenin kısalığı ve artık farkına varmadığın şeylerin bir zamanlar nasıl hep gözünün önünde olduğu ve aklını kurcaladığı: emekleyen karıncaların ve kaybolmuş bozuk paraların, kırılmış dalların ve ezilmiş şişe kapaklarının, karahindibaların ve yoncaların ufacık dünyası. Özellikle de karıncalar. En iyi anımsadıkların onlar. Toprak tepeciklerinden içeri dışarı gidip gelen karınca sürüleri.

Beş yaşındasın, arka bahçedeki karınca yuvasının yanına çömelmiş, altı bacaklı arkadaşlarının gidip gelişlerini dikkatle izliyorsun. Üç yaşındaki komşun, görünmeden ve duyulmadan arkandan yaklaşıyor ve oyuncak bahçe tırmığını kafana indiriyor. Tırmığın dişleri kafanın derisine batıyor, saçlarından ve ensenden aşağı kan süzülüyor; çığlık çığlığa eve koşuyorsun, büyükannen yarana pansuman yapıyor.

Büyükannenin annene söylediği sözler: “Baban harika bir insan olabilirdi – eğer şimdikinden farklı olsaydı.”

Bu sabah, yatak odasına donuk, grimsi ışık süzdüren bir başka ocak ayı şafağının loşluğunda uyanıyorsun; karının yüzü sana dönük, gözleri kapalı, mışıl mışıl uyuyor, yorgun boynuna kadar çekmiş, görünen tek yeri başı ve sen onunla ilk yatışından otuz yıl sonra, aynı çatının altında, aynı yatakta otuz yıl birlikte yaşadıkten sonra karının hâlâ ne kadar güzel olduğuna, ne kadar genç görüldüğüne şaşırıyorsun.

Bugün kar daha çok yağıyor, sen yataktan kalkıp pencereye giderken arka bahçedeki ağaçların dalları bembeyaz oluyor. Altmış üç yaşındasın. Çocukluğundan şu yaşa ka-

dar geçen uzun yolculukta âşık olmadığın neredeyse bir an bile olmadığını fark ediyorsun. Evet, otuz yıldır evlisin; ama ondan önceki otuz yılda kaç karasevda ve tutku, kaç heves ve kovalamaca, kaç aşk hezeyanı ve çılgınca kabaran arzu dalgaları oldu? Kendini bildin bileli Eros'un gönüllü kölesi oldun. Yeniyetmeliğinde âşık olduğun kızlar, yetişkinliğinde âşık olduğun kadınlar, her biri ötekilerden farklı, kimi etine dolgun kimi ince, kimi kısa kimi uzun, kimi kitap kurdu kimi sportmen, kimi içine kapalı kimi dışadönük, kimi Beyaz, kimi Siyah, kimi Asyalı; senin gözünde dış görünüşün hiç önemi olmadı, önemli olan, kadında keşfedeyeceğin iç parıltı, onu benzersiz kılan kıvılcım, ortaya çıkan kişisel özelliğin ışıltısı; başkaları senin gördüğün güzelliği göremese de onu senin gözüne güzel gösteren işte o ışıktı ve işte o zaman onunla beraber olmak, onun yakınında olmak için yanıp tutuşurdun, çünkü dişi güzellik hiçbir zaman diremediğin bir şeydi. Ta anaokulundaki ilk günlerinde, uzun sapsarı atkuyruklu kıza âşık olduğun sınıfta, tutulduğun o küçük kızla gizlice bir köşeye çekilip yaramazlık yaptığın için Miss Sandquist ikide birde ceza verirdi, ama o cezalar hiç önemli değildi, çünkü âşıktın ve tıpkı şimdi olduğu gibi o zaman da aşk delisiydin.

Yara izlerinin dökümü, özellikle de her sabah tıraş olmak ya da saçını taramak için banyonun aynasına baktığında gözüne çarpan yüzündeki yara izleri. Onları pek aklına getirmiyorsun, ama düşününce onların yaşamın izleri olduğunu, yüzüne işlemiş o çeşit çeşit pürüzlü çizgilerin senin kim olduğunu anlatan gizli alfabenin harfleri olduğunu anlıyorsun; çünkü her çizgi iyileşmiş bir yaranın izi ve her yara dünya ile beklenmedik bir çarpışmada, yani bir kaza yüzünden ya da kazanın tanımını "olmaması gereken bir şey" olduğuna göre olmaması gere-

ken bir şey yüzünden olmuş. Olması mutlak olan olaylara karşı beklenmeyen olaylar; bu sabah aynaya bakarken, önünde sonunda sona ermesi gibi kaçınılmaz bir olay dışında yaşamın baştan sona rastlantılarla, olasılıklarla dolu olduğunu fark ediyorsun.

Üç buçuk yaşındasın ve yirmi beş yaşındaki hamile annen, Newark'un şehir merkezindeki bir büyük mağazaya alışverişe giderken seni de yanında götürüyor. Annenin, senin gibi üç buçuk yaşında oğlu olan bir arkadaşı da sizinle geliyor. Bir ara sen ve küçük yoldaşın annelerinizin elinden kurtulup mağazanın içinde koşmaya başlıyorsunuz. Orası müthiş büyük bir alan, hiç kuşkusuz o âna kadar ayak bastığın en büyük oda ve böyle devasa bir kapalı arenada çılgınca koşabilmenin elle tutulur bir heyecanı var. Sonunda sen ve o oğlan karınüstü yatıp kaygan zeminde kaymaya, bir anlamda kızaksız kızak kaymaya başlıyorsunuz; bu oyun öylesine eğlenceli oluyor, öylesine baş döndürücü bir haz veriyor ki, giderek daha da pervasızlaşıyorsunuz, yönelimleriniz daha da cüretkâr oluyor. Mağazanın inşaatı ya da onarımı süren bir bölümüne geliyorsunuz ve karşınıza ne gibi engeller çıkacağını hiç düşünmeden yine karınüstü yere yatıp dosdoğru ahşap bir marangoz tezgâhına yaklaştığınızı fark edinceye kadar cam gibi zeminde kayıyorsunuz. Küçük gövdeni biraz kıvrarak karşında heyula gibi yükselen tezgâhın ayağına çarpmaktan kurtulabileceğini sanıyorsun, ama rotanı değiştireceğin o bir an içinde, tezgâhın ayağından çıkan ve suratının hizasına gelecek kadar uzun çiviye fark etmiyorsun; sen duramadan kayıp geçerken o çivi sol yanağını deliyor. Suratının yarısı yırtılıyor. Altmış yıl sonra kazayı anımsamıyorsun. Koştüğünü, karınüstü yatıp kaydığını anımsıyorsun; ama duyduğun acıdan, akan kandan, alelacele hastaneye götürülmenden ve yanağına dikiş atan doktordan

hiçbir şey kalmamış aklında. Annen doktorun çok iyi iş çıkardığını söylerdi hep ve ilk gözağrısının suratının yarıldığını görmenin travmasını bir türlü atlatamadığı için de bunu ikide bir yineleyip dururdu: Hasarı en aza indiren ve seni ömrünün sonuna kadar sakat kalmaktan kurtaran bir tür çift dikişten söz ederdi. “Gözünü kaybedebilirdin,” ya da daha dramatik bir edayla, “Ölebilirdin,” derdi. Çok haklıydı. Yara izi, yıllar içinde giderek soluklaştı, ama ne zaman baksan görebiliyorsun ve o şans işaretini (gözüne bir şey olmadı! ölmedin!) mezara kadar taşıyacaksın.

Yarılmış kaş izleri, biri sağda biri solda, neredeyse tamamen simetrik; birincisi ilkokulda jimnastik dersinde yakantop oynarken tuğla duvara toslayınca oldu (tam da o sıralarda unvan maçında Sugar Ray Robinson’a yenilen boksör Gene Fullmer’ın fotoğrafını anımsatan şişmiş ve morarmış bir gözle gezmiştin günlerce); ikincisi de yirmilerindeyken açık sahadaki bir basket maçında potaya koşarken arkandan faul yapılınc pota direğine çarptığında oldu. Çenende nasıl olduğunu bilmediğin bir iz daha var. Büyük olasılıkla küçükken düşüp kaldırırma kapaklandığın ya da bir taşa çarptığın zaman açılan yaranın, sabahları tıraş olurken hâlâ görünen izi. Bu ize eşlik eden bir hikâye yok, annen de bundan hiç söz etmedi (en azından böyle bir şey anlattığını anımsamıyorsun); bu kalıcı çizginin olsa olsa “görünmez bir el”le yüzüne çizilmesini, bedeninin tarihe geçmemiş olaylara sahne olmasını şaşırtıcı olmasa bile, tuhaf buluyorsun.

1959 Haziranı. On iki yaşındasın ve altıncı sınıftaki arkadaşlarınla birlikte beş yaşından beri gittiğin ilkokuldan mezun olmak üzeresin. Hava çok güzel, ilkbahar sonunun en parlak hali, güneş ışığı bulutsuz, masmavi gökten iniyor, sıcak ama bunaltıcı değil, nem çok az, hafif bir

esinti yüzünde, çıplak boynunda ve kollarında dalgalanıyor. Okuldan çıkar çıkmaz beyzbol oynamak için arkadaşlarıyla Grove Park'a gidiyorsun. Grove Park, parktan çok bir çeşit köy çayırına benziyor, dört yanı evlerle kuşatılmış, bakımlı çim kaplı büyük bir dikdörtgen, hoş bir yer, küçük New Jersey kasabanızın halka açık en güzel yerlerinden biri; arkadaşlarıyla okuldan sonra beyzbol oynamak için sık sık oraya gidiyorsun, çünkü beyzbol en sevdiğin şey ve bıkip usanmadan saatlerce oynuyorsun. Yetişkinler yok. Kurallarınızı kendiniz belirliyorsunuz, anlaşmazlıkları kendi aranızda –çoğunlukla sözcüklerle, arada bir de yumruklarla– çözüyorsunuz. Aradan elli yıldan fazla zaman geçince, o öğleden sonraki oyunla ilgili hiçbir şey kalmamış aklında; ama şunları anımsıyorsun: Maç bitmiş, sahanın ortasında tek başına durmuş kendi kendine top tutma oyunu oynuyorsun, yani topu var gücünle havaya atıp yukarı çıkışını ve eldiveninle yakaladığın âna kadar aşağı inişini seyrediyorsun, yakaladığın anda da topu yeniden yukarıya fırlatıyorsun, her seferinde de top bir öncekinden daha yukarı çıkıyor ve birkaç atıştan sonra hiç görmediğin kadar yükseklere çıkıyor, saniyelerce gökyüzünde kalıyor, beyaz top masmavi gökyüzüne yükseliyor, sen de bütün varlığını bu ahmakça işe veriyorsun, bütün dikkatini buna odaklıyorsun, top ve gökyüzü ve eldiven dışında hiçbir şey yok gözünde; yüzün göğe çevrili, topun seyrini izlerken sürekli yukarıya bakıyorsun, o yüzden de yerde olanların farkında değilsin; yerde olanlara gelince, bir şey ya da biri bir anda olanca hızıyla sana çarpıyor ve çarpışmanın etkisi öyle ani, öyle şiddetli, öyle güçlü ki, tank çarpmış gibi bir anda kendini yerde buluyorsun. Darbe başına, özellikle de alınına geldi, ama gövden de sarsıldı; sersemlemiş ve neredeyse yarı baygın bir halde soluk almaya çalışarak yerde yatarken alnından kan aktığını, akmak da değil fişkırdığı-

nı görüyorsun, yaraya bastırmak için tişörtünü çıkarıyorsun ve göz açıp kapayana kadar beyaz tişört kıpkırmızı oluveriyor. Öteki çocuklar paniğe kapılıyorlar. Yardım edebilmek için sana doğru koşuyorlar ve sen ne olduğunu ancak o zaman anlayabiliyorsun. Anlaşılan sizin gruptan, arkadaş canlısı, iyi kalpli, B.T. adında (adını anımsıyorum, ama sağ olduğunu varsayarak mahcup etmemek için açıklamıyorum) bir geri zekâlı, senin göğe yükselen atışlarından öylesine etkilenmiş ki, o da oyuna katılmayı ahmak kafasına koyup senin attığın topu tutmak için, yukarıya bakarak, ağzı bir karış açık (başka hangi sersem koşarken ağzını açar) koşmaya başlamış, bir saniye sonra o hızla sana çarpınca ağzı açık olduğu için dişleri doğruca senin kafana geçmiş. O yüzden kafandan kan fışkırıyor, o yüzden sol gözünün üstündeki yarık o kadar derin. Neyse ki aile doktorunuzun muayenehanesi hemen karşıda, Grove Park'ın sınırlarını çizen evlerden birinde. Çocuklar seni derhal oraya götürmeye karar veriyorlar, kanlı tişörtünü başına bastırarak, onlarla, şimdi tam olarak anımsamıyorsun, belki dört, belki altı arkadaşınla birlikte parkı geçip Dr. Kohn'un ofisine dalıyorsunuz. (Tıpkı anaokulu öğretmenin Miss Sandquist'in ya da çocukluğundaki öğretmenlerden hiçbirinin adını unutmadığın gibi, doktorun adını da unutmadın.) Sekreter sana ve arkadaşlarına, Dr. Kohn'un başka bir hastaya bakmakta olduğunu söylüyor ve kadın acil bir vaka geldiğini doktora haber vermek üzere ayağa kalkmaya vakit bulamadan, arkadaşlarıyla sen kapıyı vurmak zahmetine bile katlanmadan muayene odasına dalıyorsunuz. Dr. Kohn'un üzerinde yalnızca sutyeni ve külotuyla muayene masasında oturan orta yaşlı, şişmanca bir kadınla konuştuğunu görüyorsunuz. Kadın şaşkınlıkla çığlık atıyor; ama doktor başından fışkıran kanı görünce kadına giyinip gitmesini, arkadaşlarına da odadan çıkmalarını söylüyor, sonra çabucak yara-

nı dikmeye koyuluyor. Anestezi yapacak zaman olmadığı için dikiş atılması canını yakan bir işlem, ama doktor dikişleri derine geçirirken haykırmamak için elinden geleni yapıyorsun. Dr. Kohn belki 1950'de yanağına dikiş atan doktor kadar iyi iş çıkaramıyor; yine de kan kaybından ölmediğin ve artık kafanda bir delik kalmadığı için gerekli sonucu sağlamış oluyor. Birkaç gün sonra sen ve altıncı sınıftaki arkadaşların ilkokulu bitirme törenine katılıyorsunuz. Sen bayraktar seçildin, yani Amerikan bayrağını taşıyarak toplantı salonundan geçecek ve bayrağı sahnedeki yerine yerleştireceksin. Başında beyaz sargı var ve hâlâ dikişlerinden arada bir kan sızdığı için gazlı bezin üzerinde büyük bir kırmızı leke oluşuyor. Törenden sonra, annen elinde bayrakla yürürken ona yaralı bir Devrim Savaşı kahramanının portresini anımsattığını söylüyor. "Tıpkı," diyor, "76 Ruh gibiydin."¹

* * *

Üzerine gelen şey, her zaman sana baskı yapmış, ezmiş olan şey, dışarı, yani hava, daha kesin belirtmek gerekirse çevreni saran hava içindeki senin bedeninin. Tabanların yere basıyor, ama geri kalan her yanın havayla sarılmış; işte senin hikâyen orada, gövdende başlıyor ve her şey yine gövdende bitecek. Şu anda rüzgârı düşünüyorsun. Daha sonra, eğer zaman kalırsa, sıcağı ve soğuğu, yağmurun sonsuz çeşitlerini, gözsüz biri gibi sendeleyerek içinden geçtiğin sisleri, Var'daki evin çatı kiremitlerine makineli tüfek gibi çılgınca inen doluları da düşünün-

1. Amerikan Bağımsızlık Savaşı (1775-1783); Kuzey Amerika'daki 13 İngiliz sömürgesine siyasal bağımsızlık kazandıran ayaklanma olarak başlayan içsavaş Fransa, İspanya ve Flemenk'in Amerika'nın yanında katılımıyla uluslararası savaşa dönüştü. (Y.N.)

ceksin. Ama Şu anda senin dikkatini çeken Şey rüzgâr, çünkü havanın kıpırtısız olması çok enderdir ve arada bir seni kuŐatan hiçliğin belli belirsiz soluğu dışında, hafif esintiler ve meltemler, boralar, ani fırtınalar, o çatısı kiremitli evdeyken gördüğün aralıksız üç gün süren kayeller, Atlas Okyanusu kıyısı boyunca kuzeydoğudan esen soğuk rüzgârlar, fırtınalar, kasırgalar, hortumlar var. İşte sen, yirmi bir yıl önce, katılmaya söz verdiğin ve iptal edildiğini bilmediğin bir etkinliğe gitmek üzere sonradan “yüzyılın fırtınası” diye adlandırılacak fırtınada Amsterdam sokaklarında yürüyorsun; bu öylesine Şiddetli bir kasırğa ki, dışarı çıkmak gafletinde bulunduğun bir saat içinde kentin her tarafında ağaçlar kökünden kopacak, bacalar yere devrilecek, park etmiŐ arabalar yükselip havada uçacak. Yüzünü rüzgâra vererek kaldırımda yürümeye çalıŐıyorsun, ama gitmek istediğin yere varmak için gösterdiğin bütün çabaya karşın yerinden kıpırdayamıyorsun. Rüzgâr içine işleyerek seni itiyor ve bir buçuk dakika boyunca olduğun yerde kalakalıyorsun.

* * *

Bundan on üç ocak önce, saatte yüz mil hızla esen bir başka kasırgayı izleyen gece, son iki aydır yönetmekte olduğun filmin son gecesi, son sahnesi, son karesi, kamerayı baŐroldeki kadın oyuncunun eldivenli eline sabitleyip onun tek bir bilek hareketiyle elindeki taşı Liffey'nin sularına bırakıŐı çekilirken sen ellerini Dublin'in Ha'Penny Köprüsü'ne¹ dayamıŐ duruyorsun. İşin hiçbir zorluğu yok,

1. Dublin'de Liffey Nehri üzerindeki, resmî adı Liffey Köprüsü olan köprü. Ha'Penny (*half* “yarım” *penny*) adı, köprü yapılmadan önce burada vapur işle-ten William Walsh'in yaptırdığı köprüden 100 yıl süreyle yarım peni geçiş ücreti aldığı için halk arasındaki yaygın addir. (.N.)

bütün filmde hiçbir kare bunun kadar az çaba ve yaratıcılık gerektirmedi; ama (bütçe sorunları, sendika sorunları, mekân sorunları, hava koşullarının yarattığı sorunlar gibi) sayısız sorunla boğuşarak gerçekleşen prodüksiyonun dokuz haftalık tüketici çalışması sonunda filme başladığından bu yana yedi kilo vermiş olarak, rüzgârlı gecenin nemli karanlığında çekim ekibiyle birlikte saatlerdir köprü'nün üzerinde dikilip durunca o rutubetli ve buz gibi İrlanda havası iliklerine işledi ve son kareden önce bir anda ellerinin donmuş olduğunu, parmaklarını oynatamadığını, ellerinin iki buz kalıbına dönüştüğünü fark ediyorsun. Niye eldiven giymiyorsun, diye soruyorsun kendine; ama köprüye gitmek üzere otelden çıkarken eldivenler aklına gelmediği için bu sorunun yanıtı yok. Son kareyi bir kez daha çekiyorsunuz, sonra sen, filmin yapımcısı, baş kadın oyuncusu, onun sevgilisi ve ekipten daha birkaç kişi biraz ısınmak ve filmin bitmesini kutlamak için yakındaki bir bara gidiyorsunuz. Bar tıklım tıklık dolu, kendinden geçercesine coşarak öne arkaya sallanan gürültücü bir kalabalığın doldurduğu bir rabarba¹ kayıt odasına benziyor; ama arkadaşlarıyla senin için bir masa ayrılmış, böylece oturabiliyorsunuz ve gövden sandalyeye değdiği anda bitkinliğini, fiziksel enerjinin de tinsel enerjinin de tükenmiş ve aklının almayacağı kadar yorulmuş olduğunu fark ediyorsun; öylesine sıfırı tüketmişsin ki, her an bir ağlama nöbetine girecekmişsin gibi geliyor. Bir viski söylüyorsun, kadehi alıp dudaklarına götürürken parmaklarını yeniden oynatabildiğini görüp yürekleniyorsun. İkinci bir viski söylüyorsun, sonra üçüncüyü, sonra dördüncüyü ve bir anda uykuya dalıveriyorsun. Etraf-

1. Sinema veya televizyonda kalabalık sahnelerin çekimlerinde kalabalığı oluşturan figüranların hep bir ağızdan konuşur gibi yapıp anlamsız sesler çıkarmasıyla oluşan uğultu efekti. (Ç.N.)

taki onca gürültü patırtıya karşın, iyi kalpli yapımcının seni ayağa kaldırıp yarı sürükleyerek, yarı sırtlanarak otele götürünceye kadar da mışıl mışıl uyuyorsun.

Evet, içkiyi de sigarayı da çok içiyorsun, birkaç dişini kaybettin, yerlerine de diş yaptırma zahmetine girmedin, yiyip içtiklerin çağdaş beslenme mantığının koşullarına uymuyor; sebze yememenin tek nedeni sebze sevmeyişin, sevmediğin şeyleri yemek olanaksız olmasa da zoruna gidiyor. Karının senin için, özellikle de içkin ve sigaran yüzünden kaygılandığını biliyorsun; neyse ki şimdiye kadar çektiğin hiçbir röntgen ciğerlerinde, hiçbir kan tahlili de karaciğerinde tahribat olduğunu göstermedi; o yüzden sonunda ciddi zarar vereceğini bile bile kötü alışkanlıklarını sürdürüyorsun, yaşlandıkça da yıllardır sana o kadar haz vermiş olan küçük purolarını ve sık sık içtiğin şarabı bırakma isteğin de, cesaretin de azalıyor; bazen bu şeyleri hayatından bu kadar geç yaşta çıkarırsan gövdenin paramparça olacağını, yaşamsal mekanizmanın çalışamayacağını düşünüyorsun. Hiç kuşkusuz sakat ve yaralı bir insansın, ta baştan beri içinde yara taşıyan birisin (yoksa ne diye bütün ömrünü sayfaların üzerine o yaranın kanını akıtırcasına sözcükler dökerek geçiresin?); alkol ve tütünden aldığın haz sakat bedenini ayakta tutup dünyayı dolaşmanı sağlayan koltuk değnekleri işlevini görüyor. Karının dediği gibi, “kendi kendini tedavi ediyorsun.” Annenin annesinin tam tersine, karın senin değişmeni istemiyor. Zaaflarına hoşgörü gösteriyor, öfkelenmiyor, seni azarlamıyor ve eğer kaygılanıyorsa, senin sonsuza kadar yaşamanı isteği için kaygılanıyor. Bunca yıldır onunla birlikte oluşunun nedenlerini sayarken, o nedenlerden biri de, karının uzun ömürlü aşk takımyıldızının kesinlikle en parlak yıldızlarından biri olan bu tutumu.

Her yazar, kitaplarına kendisini de saklar ama gün gelir satır aralarında anlatmaktan vazgeçer . Artık yaş kemale ermiştir. Yaşadıkları, yaşayamadıkları, düşleri, gerçekleri... Hesaplaşma zamanıdır. Paul Auster'ın kendi hikâyesine dönerek yazdığı **Kış Günlüğü**, sıradan bir yaşamöyküsü değildir, usta bir kalemden çıkmış roman gibi bir yaşamdır.

Yazar bu kitabı neden yazdığını kendi cümleleriyle şöyle açıklar:

“Ne de olsa zaman azalıyor. Belki de şimdilik hikâyelerini bir yana bırakıp hayatının anımsadığın ilk gününden bugüne kadar bu bedeninin içinde yaşamının nasıl bir duygu olduğunu incelemeye çalışsan iyi olur.”

#kış #yaşlılık #hesaplaşma #yalnızlık #evsizlik #arayış #yazınhayatı

